

Správa o výsledku kontroly plnenia opatrení z predchádzajúcich kontrol vykonaných v rokoch 2006 a 2007 v Zariadeniach sociálnych služieb, ktorých zriaďovateľom je Nitriansky samosprávny kraj

Kontrolná akcia bola vykonaná v zmysle plánu kontrolnej činnosti NKÚ SR na rok 2010.

Účelom kontrolnej akcie bolo preveriť a vyhodnotiť plnenie opatrení prijatých na základe výsledkov kontroly vykonanej v rokoch 2006 a 2007, zhodnotiť vybrané ukazovatele pri poskytovaní sociálnej starostlivosti za roky 2006 až 2009.

Predmetom kontroly bolo zistiť plnenie opatrení prijatých na odstránenie nedostatkov zistených pri kontrole vykonanej v roku 2006 a 2007, vedenie účtovníctva v zmysle zákona o účtovníctve, zhodnotenie vybraných ukazovateľov pri poskytovaní sociálnej starostlivosti.

Subjektmi kontroly boli štyri zariadenia sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti Nitrianskeho samosprávneho kraja (ďalej len „NSK“)

- MÔJ DOMOV, Zariadenie sociálnych služieb Topoľčany, P. O. Hviezdoslava č. 66, 955 01 Topoľčany (ďalej len „zariadenie MÔJ DOMOV“),
- SVETLO, Zariadenie sociálnych služieb Olichov, 951 87 Volkovce (ďalej len „zariadenie SVETLO“),
- BENEFIT, Zariadenie sociálnych služieb Ľudovítova, č. 17, 951 44 Ľudovítova (ďalej len „zariadenie BENEFIT“),
- NITRAVA, Zariadenie sociálnych služieb Nitra, Železničarska č. 52, 949 01 Nitra (ďalej len „zariadenie NITRAVA“),

za obdobie roka 2009 ako kontrola súladu a výkonnostná kontrola za roky 2006 až 2009.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

1. Kontrola plnenia opatrení prijatých na odstránenie zistených nedostatkov

Kontrola plnenia opatrení z predchádzajúcich kontrol vykonaných v rokoch 2006 a 2007 v zariadeniach MÔJ DOMOV, SVETLO, BENEFIT a NITRAVA, ktorých zriaďovateľom je NSK poukázala najmä na nedostatky vo vykonávaní inventarizácie majetku a záväzkov podľa zákona č.431/2002 Z. z. o účtovníctve (ďalej len „zákon o účtovníctve“), v písomných odôvodneniach vyplatených odmien zamestnancom, vo vykonávaní predbežnej finančnej kontroly, taktiež niektoré dohody o hmotnej zodpovednosti neboli v súlade so Zákonníkom práce.

1.1 Vyhodnotenie plnenia opatrení v jednotlivých zariadeniach sociálnych služieb

Pri kontrole plnenia opatrení z predchádzajúcej kontroly vykonanej v roku 2007 v zariadení MÔJ DOMOV, kontrolná skupina zistila, že z celkového počtu jedenásť prijatých opatrení sedem bolo splnených (resp. plnených priebežne) a štyri prijaté opatrenia boli v prijatých termínoch čiastočne splnené. Čiastočne splnené opatrenia boli zamerané na inventarizáciu majetku a záväzkov, na neprerokovanie všetkých vzniknutých mánk a škôd škodovou komisiou, na priznávanie odmien bez odôvodnenia príslušným vedúcim zamestnancom, na nesprávne uzatváranie dohôd o hmotnej zodpovednosti a vykonávanie predbežnej finančnej kontroly.

Kontrolou plnenia opatrení v zariadení SVETLO bolo kontrolnou skupinou zistené, že z celkového počtu sedem prijatých opatrení boli štyri opatrenia splnené (resp. plnené priebežne) a tri prijaté opatrenia boli vyhodnotené ako čiastočne splnené. Čiastočne splnené opatrenia boli zamerané na správnosť vykonávania inventarizácie majetku a záväzkov, nesprávneho uzatvárania dohôd o vykonávaní prác a priznávanie odmien bez odôvodnenia príslušným vedúcim zamestnancom.

V zariadení BENEFIT bolo kontrolnou skupinou zistené, že z celkového počtu šiestich prijatých opatrení, jedno opatrenie bolo vyhodnotené ako čiastočne splnené a ostatné opatrenia boli vyhodnotené ako splnené. Čiastočne splnené opatrenie sa týkalo správnosti vykonávania inventarizácie majetku a záväzkov.

V zariadení NITRAVA bolo kontrolnou skupinou zistené, že z celkového počtu sedem prijatých opatrení bolo šesť opatrení vyhodnotených ako splnených a jedno opatrenie bolo čiastočne splnené. Týkalo sa správnosti vykonávania inventarizácie majetku a záväzkov.

2. Vedenie účtovníctva

Kontrolou vedenia účtovníctva bolo zistené, že v troch kontrolovaných zariadeniach v niektorých prípadoch neboli dodržiavané postupy účtovania určené pre rozpočtové organizácie Ministerstvom financií SR. Nesprávne bolo účtované napr. o niektorých nákladoch (pokuty a penále, náklady na poistenie majetku) a tak isto pri poskytovaní prevádzkových preddavkov na energie. V zariadení NITRAVA neboli pri kontrole postupov účtovania zistené nedostatky.

Nedostatky boli vo všetkých zariadeniach zistené pri vykonávaní inventarizácie majetku a záväzkov. Napr. v zariadení:

- MÔJ DOMOV, inventarizačný zápis neobsahoval výsledky porovnania fyzického stavu majetku s účtovným stavom, v inventúrnych súpisoch nebol uvedený deň začatia a ukončenia inventúry a podpisové záznamy osôb zodpovedných za inventarizovaný majetok,
- SVETLO, neboli vyhotovené inventúrne súpisy zo všetkých druhov majetku, väčšina inventúrnych súpisov nemala uvedený deň začatia inventúry, deň, ku ktorému bola inventúra vykonaná a deň skončenia inventúry.
- BENEFIT, boli niektoré majetkové účty nesprávne pomenované, inventarizačná komisia nevyhotovila z inventarizácie niektorých druhov majetku inventúrne súpisy,
- NITRAVA, inventarizačný zápis neobsahoval výsledky porovnania fyzického stavu majetku s účtovným stavom, inventarizačná komisia nevyhotovila z inventarizácie niektorých druhov majetku inventúrne súpisy.

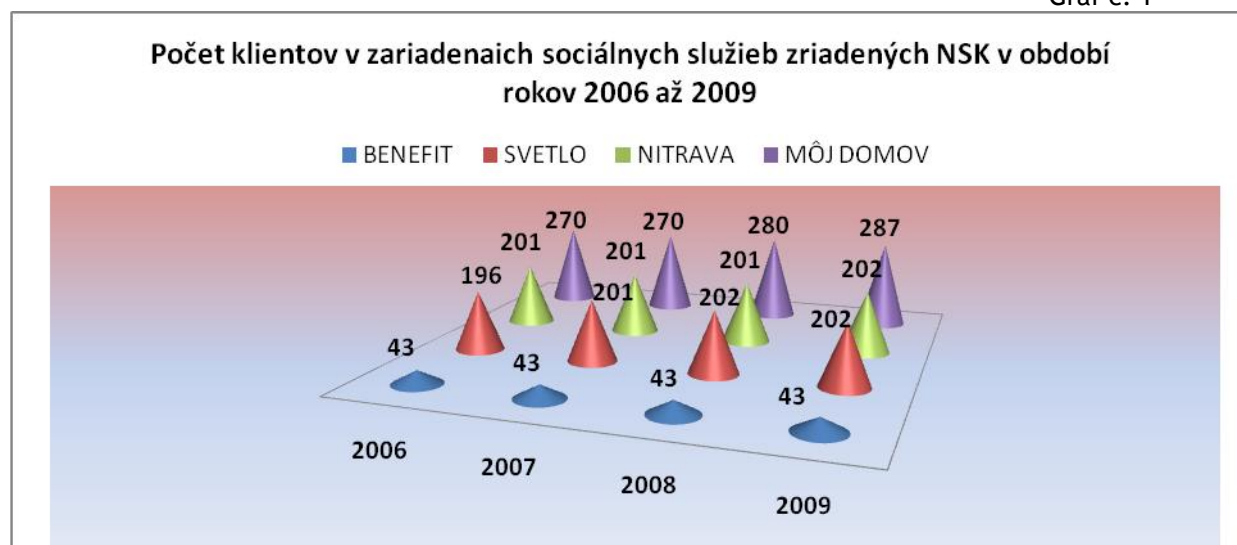
3. Analýza vybraných ukazovateľov pri poskytovaní sociálnej starostlivosti

Na vyhodnotenie vybraných ekonomických a iných ukazovateľov v zariadeniach sociálnych služieb (ďalej len „zariadenia“) bola zvolená metóda komparatívnej analýzy.

NKÚ SR vykonalo kontrolu hospodárenia v štyroch zariadeniach, ktorých zriaďovateľom bol NSK. Týmito zariadeniami boli MÔJ DOMOV, SVETLO, BENEFIT a NITRAVA (tzv. štátne). Taktiež bola vykonaná kontrola v dvoch zariadeniach, ktorých zriaďovateľom bol v jednom prípade občianske združenie, pôsobiace pod názvom OAZIS a v druhom prípade to bola nezisková organizácia, ktorá zriadila zariadenie s názvom NÁRUČ (tzv. neštátne).

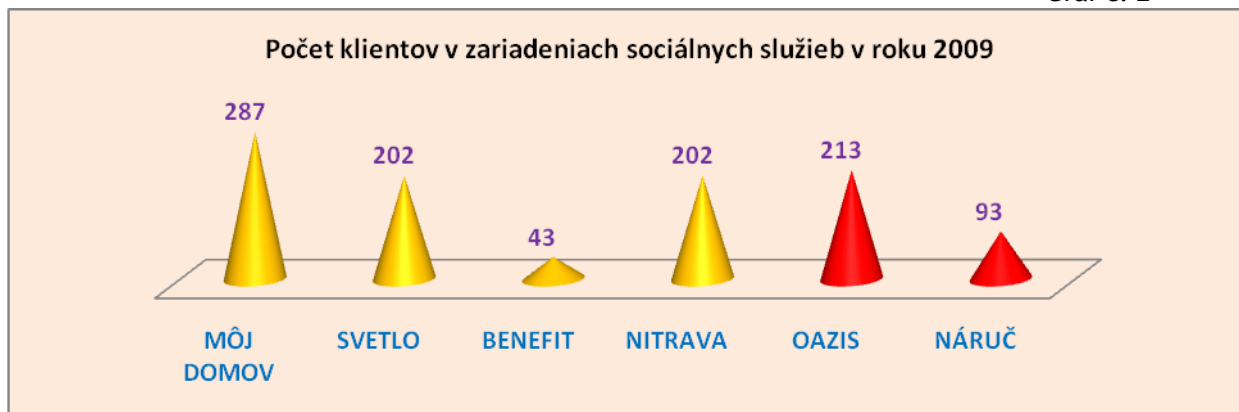
Komparatívnou analýzou boli posúdené ekonomické a iné ukazovatele z obdobia rokov 2006 až 2009. Štátne zariadenia nemali rovnaký počet klientov (graf č. 1). Tri boli svojou veľkosťou porovnateľné a štvrté bolo malé zariadenie. Dôvodom výberu týchto zariadení bola skutočnosť, že v rokoch 2006 a 2007 bola NKÚ SR vykonaná kontrola hospodárenia a nakladania s majetkom NSK v ich správe, preto bolo nutné vykonať aj kontrolu plnenia opatrení prijatých na odstránenie zistených nedostatkov.

Graf č. 1

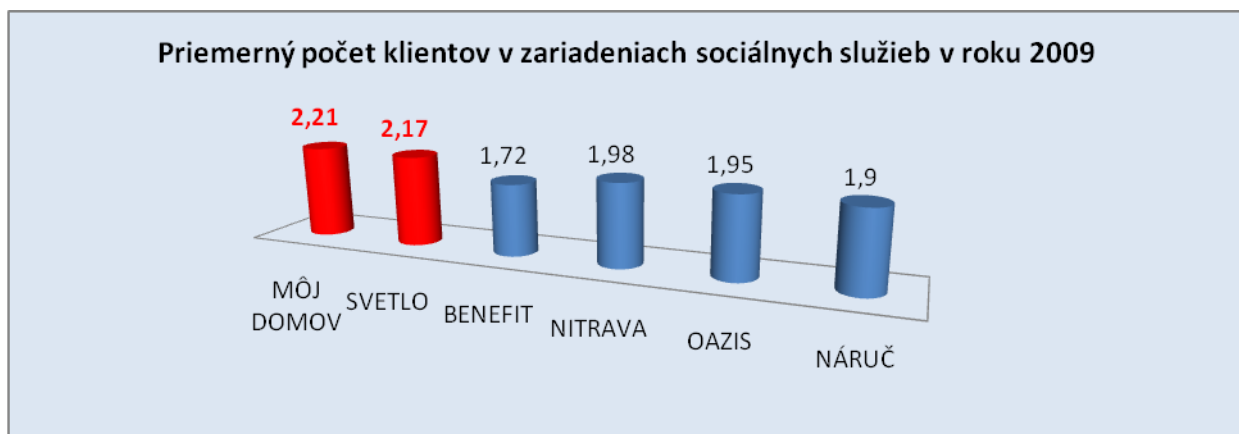
Pre porovnanie v ďalšom grafe č. 2 sú uvedené stavy klientov všetkých štátnych (žltá farba) a neštátnych zariadení (červená farba) v roku 2009.

Graf č. 2

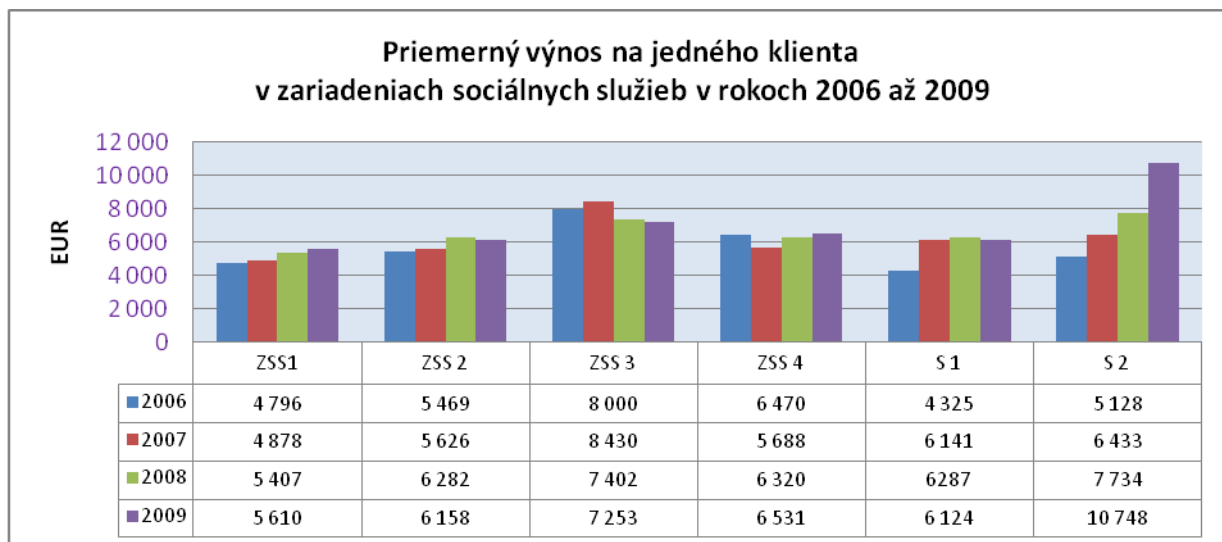
Podľa zákona o sociálnych službách maximálny počet klientov na jedného zamestnanca v zariadeniach pre seniorov, v ktorých počet fyzicky odkázaných na pomoc v stupni IV-VI je stanovený na 2,0. Takýmto sú aj všetky kontrolované zariadenia. Ako z grafu č. 3 vyplýva, tento počet v roku 2009 prekročili zariadenia MÔJ DOMOV a SVETLO.

Graf č. 3

Vo všetkých zariadeniach boli hlavnými zložkami financovania (výnosy) príspevky od NSK a príspevky klientov za pobyt v týchto zariadeniach. Nízke percento tvoria iné výnosy, napr. dary a dotácie od iných subjektov (Graf č. 4).

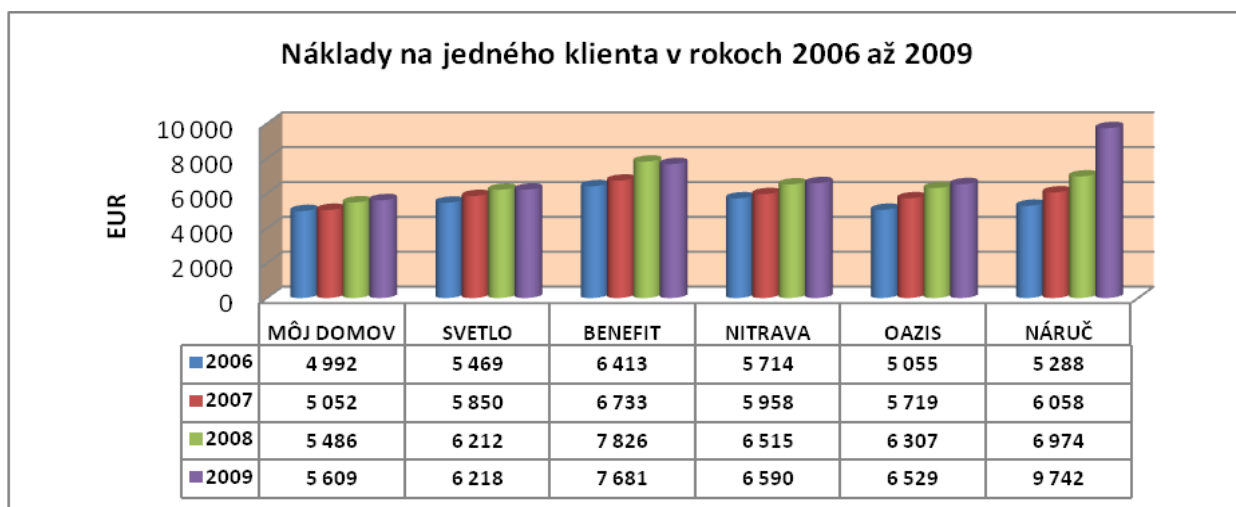
Graf č. 4

Pri porovnávaní priemerného výnosu na jedného klienta bolo zistené, že najvyššie výnosy na jedného klienta malo zariadenie BENEFIT. Toto zariadenie bolo z porovnáwanej vzorky najmenšie. Najvyššie výnosy v roku 2009 dosiahlo zariadenie NÁRUČ, čo bolo spôsobené medziročným poklesom klientov zo 123 na 90 klientov.

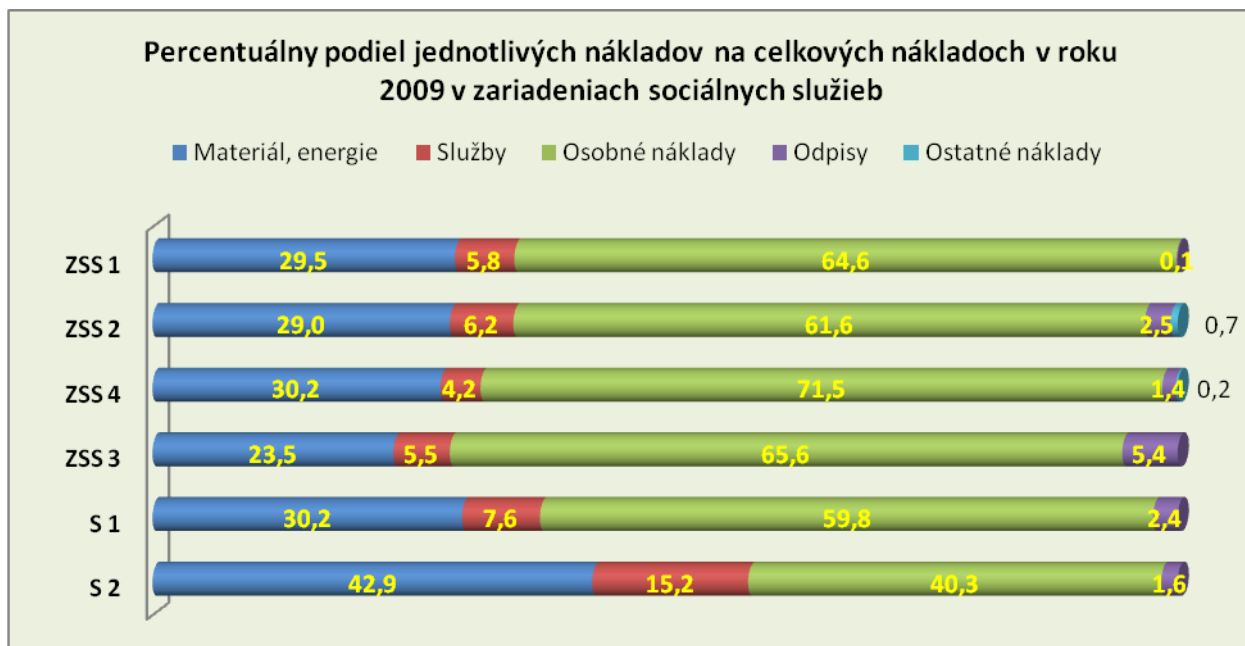
Pri hodnotení priemerných nákladov bolo zistené, že tieto kopírovali prirodzený nárast cien a boli závislé na výnosoch. Výnimku tvorili náklady dvoch rokov v zariadení BENEFIT, kde došlo k ich nárastu aj napriek tomu, že výnosy mali klesajúcu tendenciu (Graf č. 5).

Graf č. 5

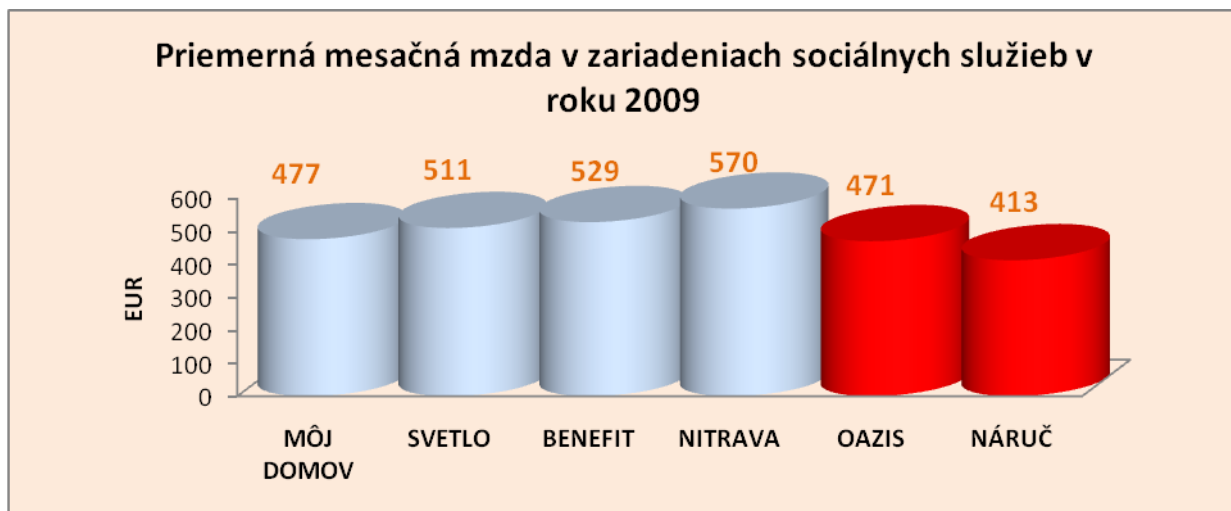
Analýze boli podrobené aj náklady za rok 2009 tým, že bolo zisťované, akým podielom sa na celkových nákladoch podieľali ich jednotlivé druhy. Najvyššími nákladmi vo všetkých zariadeniach boli osobné náklady (náklady na mzdy a odvody). Nižšie sú náklady na materiál a energie (náklady na stravu a hygienu klientov, opravy a údržbu vykonávanú samotným zariadením). Ďalej nasledujú náklady na služby (zabezpečenie opráv a údržby dodávateľským systémom, náklady na pranie bielizne a pod.). Odpisy a ostatné nešpecifikované náklady tvoria z celkových nákladov minimálnu časť. V grafe č. 6 je uvedený podiel jednotlivých nákladov v roku 2009 v jednotlivých zariadeniach.

Graf č. 6

V piatich zariadeniach bol percentuálny podiel jednotlivých druhov vyrovnaný, s výnimkou zariadenia NÁRUČ, kde ako bolo uvedené, došlo k medziročnému poklesu počtu klientov, čo malo za následok tiež zvýšenie nákladov na materiál, energie a služby. Prejavilo sa to aj na priemernej mzde v tomto zariadení. Priemerné náklady na mzdy v jednotlivých zariadeniach za rok 2009 sú uvedené v nasledujúcom grafe č. 7.

Graf č. 7

Zhrnutie výsledkov kontroly:

Kontrolou plnenia opatrení prijatých na odstránenie nedostatkov v zariadeniach sociálnych služieb, zistených pri kontrole v rokoch 2006 a 2007 bolo zistené, že niektoré boli splnené len čiastočne. Najviac opatrení splnených čiastočne sa týkalo inventarizácie majetku a záväzkov.

Pri kontrole účtovníctva bolo zistené, že v niektorých prípadoch neboli dodržiavané postupy účtovania, nebola správne vykonávaná inventarizácia majetku a záväzkov.

Pri analýze niektorých ukazovateľov za rok 2009 bolo zistené, že dve zariadenia neplnili ukazovateľ počtu klientov na jedného zamestnanca.

Odporúčania NSK:

- 1) Metodicky usmernit' zariadenia o správnosti vykonávania inventarizácie majetku a záväzkov,
- 2) Usmernit' zariadenia o dodržiavaní zákona o sociálnych službách, pri plnení ukazovateľa maximálneho počtu klientov na jedného zamestnanca.